

[Niels Anker Kofeod]

Korsør og Nyborg, i hvis farvande der måske dagligt sejler ubåde og andre skibe, som givetvis har atomvåben om bord? Der er for de mennesker, der bor i Korsør og Nyborg, umiddelbart større fare end for dem, der bor i København, Ålborg og Århus, for dér har vi trods alt et mindre antal dage besøg af fremmede orlogsfartøjer, mens Korsør og Nyborg næsten dagligt har besøg eller forbipasserer af fartøjer med atomvåben om bord.

Hvis man nu endelig skal gå ind på filosofien om en erklæring, hvad er så en erklæring værd? En erklæring fra venner stoler vi på, og hvis vi siger, at de må forstå, at vi ikke ønsker skibe med atomvåben om bord i vore havne, må vi også have tillid til, at de overholder reglerne. Men en erklæring fra folk, som ikke er helt så venligsindede, og som vi i hvert fald ikke er allierede med, hvor meget kan vi stole på den?

Jeg synes, jeg kan huske, at i forbindelse med den udmærkede ubåd, som gik ind på klipperne i Sverige – den, der fik navnet Whisky-on-the-Rocks – erklærede den sovjetiske regering, at der ikke var atomvåben om bord, også efter, at det svenske forsvar havde konstateret, at der var store muligheder for, at der var atomvåben om bord. Hvad er den slags erklæringer værd, hvis vi endelig skal gå ind på den filosofi?

Jeg synes, vi skal holde fast ved vor nuværende politik, og jeg vil tilslutte mig det, hr. Lasse Budtz sagde om de strategiske hensyn, som vi skylder andre lande, når vi er i alliance med dem. Derimod kan jeg ikke tilslutte mig hr. Lasse Budtz' opfattelse, at vi nu skal have erklæringer, garantier og kontrolforanstaltninger. Jeg synes, vi skal holde fast ved, at den politik, vi har ført over for fremmede landes skibe, der anløber danske havne, har vist sig udmærket, og den er også i overensstemmelse med den politik, man fører både i Norge og i Sverige. Derfor må vi afvise dette forslag.

Jørgen Estrup (RV):

De to foreliggende forslag har jo, så vidt det fremgår, nogenlunde samme hensigt, men der er uægtelig forskel på den måde, de er formuleret på, og på den realisme, der ligger i dem.

Jeg indrømmer, at jeg har svært ved at se, hvordan man skulle kunne følge Fælles Kurs' forslag op, og jeg deler forsvarsministerens opfattelse, at det vil være temmelig urealistisk at tro, at man kan håndhæve et sådant forbud

over for fremmede krigsskibe i dansk territorialfarvand. Ikke engang Sømandsforbundet vil vel kunne klare det.

Når jeg så vender mig mod SF's forslag, som jeg synes er et langt bedre grundlag at diskutere på, må jeg sige, at vi på en lang række punkter er enige i de argumenter, som ligger bag det. Vi er enige i, at det er et spørgsmål om dansk suverænitetshævdelse, om vores a-våbenpolitik, om vores afstandtagen fra a-våben på dansk territorium i fredstid – efter radikal opfattelse også i krise- og krigstid – og så er det derudover naturligtvis også et spørgsmål om den holdning, vi i Danmark har til a-kraft, og som har ført til, at vi har taget a-kraft ud af energiplanlægningen. Deri ligger der nogle holdninger også til sikkerhedsproblemerne omkring a-kraft. Når man dertil lægger, at spørgsmålet om a-våben på skibe næppe bliver af mindre væsentlig karakter i de kommende år, som det også er fremhævet i bemærkningerne til forslaget, synes jeg, det er helt relevant at tage dette spørgsmål op.

Fra radikal side finder vi, at det ville være en naturlig forlængelse af dansk politik vedrørende stationering af a-våben i Danmark, at der nu skabes nogle garantier for, at der i det mindste i fredstid ikke bringes atomvåben ind i Danmark gennem besøg af fremmede orlogsfartøjer i danske havne. Vi er opmærksomme på, at man ved tidligere debatter har kunnet se forskelle mellem de partier, der har den holdning, og derfor mærkede jeg mig også de åbninger, der var i det, hr. Lasse Budtz sagde. Jeg synes, det var et skridt – måske et lille – i den rigtige retning, og fra radikal side vil vi gerne tage imod den udstrakte hånd og arbejde videre under udvalgsarbejdet med at få formuleret noget, som kan samle det flertal, der åbenbart er.

Vi er enige med SF om, at det nu bør fremhæves, at vi har en beslutning om ikke at tillade atomvåben på dansk territorium, og at man i de tilfælde, hvor vi giver tilladelse til udenlandske flådebesøg, også bør kunne afkræve fartøjets chef eller de respektive regeringer en forsikring om, at besøgende orlogsfartøjer ikke på det pågældende tidspunkt medfører atomvåbensprængladninger. Det vil være den naturlige reaktion. Det er muligt, at vi i første omgang skal lande på noget, der er mindre, for dog at tage det skridt, som jeg omtalte før.

Men når det er sagt, synes jeg, det er væsentligt at tilføje, at atombevæbningen af fremme-